

Vlaams
Parlement

stuk **2249** (2013-2014) – Nr. 2
ingediend op 10 januari 2014 (2013-2014)

Ontwerp van decreet

houdende instemming met het verdrag nr. 189
inzake waardig werk voor het huispersoneel,
aangenomen door de Internationale Arbeidsconferentie
in haar honderdste zitting in Genève op 16 juni 2011

Verslag

namens de Commissie voor Buitenlands Beleid,
Europese Aangelegenheden en Internationale Samenwerking
uitgebracht door mevrouw Fatma Pehlivan

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Frank Creyelman.

Vaste leden:

de heren Paul Delva, Ward Kennes, mevrouw Sabine Poleyn, de heer Johan Verstreken;
de heer Frank Creyelman, mevrouw Marijke Dillen, de heer Christian Verougstraete;
de dames Ann Brusseel, Fientje Moerman;
mevrouw Mia De Vits, de heer Jan Roegiers;
de heren Marc Hendrickx, Karim Van Overmeire;
de heer Peter Reekmans;
de heer Luckas Van Der Taelen.

Plaatsvervangers:

de heer Lode Ceyskens, mevrouw Cindy Franssen, de heren Peter Van Rompuy, Veli Yüksel;
de heren Johan Deckmyn, Stefaan Sintobin, Wim Wienen;
de heren Jean-Jacques De Gucht, Bart Tommelein;
de heer Philippe De Coene, mevrouw Fatma Pehlivan;
de dames Danielle Godderis-T'Jonck, Liesbeth Homans;
de heer Jurgen Verstrepen;
de heer Bart Caron.

Toegevoegde leden:

de heer Christian Van Eyken.

Stukken in het dossier:

2249 (2013-2014) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

INHOUD

1. Inleidende uiteenzetting door de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport.....	4
2. Bespreking	5
2.1. Tussenkomen van leden	5
2.2. Antwoord van minister Philippe Muylers.....	7
3. Stemming.....	7
3.1. Artikelsgewijze stemming	7
3.2. Stemming over het geheel	7
Gebruikte afkortingen	8

De Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden en Internationale Samenwerking behandelde op 7 januari 2014 het ontwerp van decreet houdende instemming met het verdrag nr. 189 inzake waardig werk voor het huispersoneel, aangenomen door de Internationale Arbeidsconferentie in haar honderdste zitting in Genève op 16 juni 2011.

1. Inleidende uiteenzetting door de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport

Minister *Philippe Muylers* merkt op dat het hier om een belangrijk ontwerp van decreet gaat. Huispersoneel kan in kwetsbare situaties terecht komen en de bijzondere omstandigheden waarin huishoudelijk werk wordt verricht, maken het wenselijk de algemene normen aan te vullen met specifieke normen voor het huispersoneel om deze personen de mogelijkheid te bieden hun rechten ten volle te genieten. Dat heeft geleid tot verdrag nr. 189 van de Internationale Arbeidsorganisatie, dat als doel heeft behoorlijke arbeidsomstandigheden te waarborgen voor huispersoneel en het misbruik en de uitbuiting te bestrijden waarvan deze werknemers het slachtoffer kunnen zijn.

Het verdrag betekent voor het huispersoneel een erkenning als volwaardige werknemers met rechten. Voor Vlaanderen is specifiek artikel 15 van belang, omdat het daar gaat om de rechten van het huispersoneel in de context van arbeidsbemiddeling, wat een Vlaamse bevoegdheid is. Het verdrag somt enkele verplichtingen op voor de lidstaten ter bescherming van door particuliere bureaus voor arbeidsbemiddeling gerekruteerd of geplaatst huispersoneel tegen onrechtmatige praktijken. Vooreerst worden voorwaarden vastgesteld voor de uitoefening van activiteiten van particuliere bureaus voor arbeidsbemiddeling en het verzekeren van het bestaan van passende mechanismen om klachten van huispersoneel te behandelen. Voorts gaat het om het aannemen van maatregelen die ervoor zorgen dat het huispersoneel adequate bescherming geniet en die verhinderen dat hiertegen misbruiken gepleegd worden, om het overwegen om bilaterale, regionale of multilaterale akkoorden te sluiten om misbruiken te voorkomen wanneer huispersoneel wordt aangenomen om in een ander land te werken en ten slotte om maatregelen om te verzekeren dat de door de bureaus gefactureerde honoraria niet worden ingehouden op het loon van het huispersoneel.

Activiteiten van private arbeidsbemiddeling in het Vlaamse Gewest zijn onderworpen aan de Vlaamse regelgeving, meer bepaald het decreet van 10 december 2010 betreffende de private arbeidsbemiddeling. Hieronder vallen zowel Belgische en buitenlandse bureaus, als natuurlijke personen, rechtspersonen en feitelijke verenigingen. Ook als ze in een ander gewest of in het buitenland gevestigd zijn, vallen bureaus die activiteiten in het Vlaamse Gewest verrichten onder de toepassing van de Vlaamse regelgeving. Deze regelgeving voorziet in afdoende handhavings- en klachtenmechanismen om uitvoering te geven aan de verplichtingen die voortvloeien uit dit verdrag.

Ten gevolge van IAO-verdrag nr. 189 moet dan ook niets worden gewijzigd aan de Vlaamse regelgeving, omdat in het decreet van 10 december 2010 betreffende de private arbeidsbemiddeling in de nodige rechten voor huispersoneel in de context van arbeidsbemiddeling voorzien is.

Op het federale niveau is de procedure inmiddels doorlopen en was er unanieme goedkeuring in de bevoegde commissie. Over de stand van zaken in de andere regio's heeft de minister geen informatie.

2. Bespreking

2.1. *Tussenkomen van leden*

Mevrouw *Sabine Poleyn* beaamt dat het hier een belangrijk verdrag betreft. Ze is verheugd dat dit verdrag zonder vertraging kan worden behandeld, want het is belangrijk de situatie van het huispersoneel op een correcte manier te regelen. Niemand minder dan mevrouw *Jeanne Devos* is één van de stuwende krachten achter dit verdrag geweest, via de door haar opgerichte *National Domestic Workers Movement*. Zij was aldus de stem van heel wat vrouwen en meisjes die in weinig comfortabele omstandigheden moeten werken als huispersoneel of zelfs uitgebuit worden.

Door de minister werd al toegelicht dat dit verdrag ook voor Vlaanderen een impact heeft. Wat de stand van zaken van de goedkeuring in België betreft, is het zo dat het wetsontwerp houdende instemming met het verdrag nr. 189 in de Kamer van Volksvertegenwoordigers werd goedgekeurd op 5 december 2012. De Duitstalige Gemeenschap heeft op 12 december de procedure afgerond, in Wallonië wordt het zeer binnenkort behandeld en op het Brusselse niveau wordt het dossier nog administratief voorbereid. De ambitie was dat België tot een snelle ratificatie zou kunnen overgaan, wat ook symbolisch belangrijk is als men een voortrekkersrol wil spelen. Mevrouw *Poleyn* besluit dat de CD&V-fractie dit ontwerp van decreet met overtuiging zal goedkeuren.

De heer *Jan Roegiers* vindt het belangrijk dat dit verdrag zo snel mogelijk wordt geratificeerd. Vlaanderen is weliswaar niet het eerste bestuursniveau in België dat zijn goedkeuring verleent, maar het zit alvast goed op schema. Door de instemming met dit verdrag wordt een duidelijk signaal gegeven aan de buitenwereld, want er zijn nogal wat landen die dit nog niet gedaan hebben en dat ook niet meteen van plan zijn.

Door mevrouw *Poleyn* werd terecht de aandacht gevestigd op het werk van de Vlaamse *Jeanne Devos*. Ook voor de socialistische beweging is het statuut van het huispersoneel altijd al een belangrijk item geweest. Zowel het ABVV als fos-socialistische solidariteit hebben hier het afgelopen jaar actie rond gevoerd, specifiek voor de huishoudelijke werkers in Venezuela. Dit thema leeft dus duidelijk binnen de verschillende ideologische strekkingen en er bestaan uiteenlopende bezorgdheden over, wat ook maar goed is.

Schattingen zijn bijzonder moeilijk, maar wereldwijd zouden er tussen 52 en 100 miljoen huishoudelijke werkers en werksters zijn. 78 procent daarvan is actief in ontwikkelingslanden in Latijns-Amerika, Azië en de Caraïben en het is belangrijk dat die mensen op termijn een statuut krijgen. Ook in België is er overigens huispersoneel dat zich in een wat grijze zone bevindt en niet beschermd wordt zoals het hoort. Het verdrag nr. 189 is een goede basis om hun een zekere bescherming te bieden. Het mag op de diverse niveaus in dit land echter niet blijven bij een eenvoudige goedkeuring van dit verdrag. De ogen mogen niet worden gesloten voor de situatie van de mensen die in België in een schemerzone zitten. Ook hier is er nood aan een goed statuut voor huispersoneel en zeker ook voor de mensen die tewerkgesteld zijn bij buitenlandse diplomatieke vertegenwoordigingen.

Mevrouw *Fientje Moerman* zegt dat ook Open Vld het voorliggend ontwerp van decreet zal goedkeuren, maar niet zonder enige opmerkingen. De heer *Roegiers* verwees al naar de diplomatieke vertegenwoordigingen in dit land, maar het probleem is dat de meeste zich niet in het Vlaamse Gewest bevinden. De effectiviteit van dit verdrag zal nog moeten blijken, want het gaat om een juridisch kluwen, maar er is alvast een sensibilisering die zal helpen. In België bestaat al sinds jaren een statuut voor huispersoneel, dat weliswaar zeer

weinig wordt gebruikt. Het is uiteraard altijd een goede zaak als daar een internationaal-rechtelijke bescherming bijkomt.

Met het systeem van dienstencheques bestaat hier overigens een zeer goede bescherming voor wie betaald huishoudelijk werk verricht. Wie dergelijke taken verricht heeft sindsdien sociale rechten, vakantiegeld, geneeskundige verzorging, verplaatsingskosten en een decent uurloon en dat is niet meer dan correct. Er moet over worden gewaakt dat wanneer Vlaanderen bevoegd wordt, niet opnieuw een zwart circuit van huishoudelijk personeel in het leven wordt geroepen door een uitbanning van de dienstencheques of het limiteren ervan tot bepaalde categorieën. Daardoor zou de klok worden teruggedraaid.

De spreekster merkt tot slot nog op dat het een spijtige zaak is dat Vlaanderen zelf heeft moeten aangeven dat het hier om een gemengd verdrag gaat. Er had heel wat tijd kunnen worden gewonnen als de procedure normaal was verlopen. Het is niet voor het eerst dat dit gebeurt en, los van een concreet dossier, zou het misschien toch de moeite lonen om een ordentelijke automatische procedure uit te werken waarbij dit soort zaken routinematig wordt gescreend en verdeeld naar wie het aanbelangt.

De heer *Karim Van Overmeire* sluit zich wat dit laatste punt betreft aan bij de vorige spreekster. Dit komt niet alleen vaker voor, het is zelfs meer regel dan uitzondering. Ook bij het volgende agendapunt is dat bijvoorbeeld het geval. Het is nochtans niet zo dat er geen heldere regels zijn. In artikel 1 van het samenwerkingsakkoord wordt immers gestipuleerd dat een overheid die de intentie heeft om een verdrag te sluiten, contact opneemt met de andere bevoegde entiteiten. De SARiV laat het nog wat in het midden en stelt in zijn advies: “De Raad betreurt dat door onzorgvuldigheid en een gebrek aan loyale samenwerking in hoofde van de federale overheid de instemmingsprocedure bij de drie Gewesten en de Duitstalige Gemeenschap pas ongeveer twee jaar na het sluiten van het IAO-verdrag een aanvang kon nemen, wat de ratificatie door ons land onnodig vertraagd heeft.”.

Zoals gezegd is dit geen eenmalig voorval maar gebeurt het keer op keer. De spreker vreest dat ook de door sommigen zo geprezen zesde staatshervorming hier geen soelaas zal brengen. Hier gaat het om bestaande afspraken die niet worden gerespecteerd. Er zou, zoals mevrouw Moerman al stelde, inderdaad een automatisme moeten komen. Zelfs dan kan echter niet worden verhinderd dat een overheid contact opneemt met de overheid van een ander land en afspraken maakt over een tekst. Het is uiteraard niet aan een ander land om na te gaan of de federale overheid alle bevoegde entiteiten vooraf en overeenkomstig de voorgeschreven procedure heeft geconsulteerd. De spreker meent dat hier sprake is van moedwil en vreest dat dit helaas nog zal gebeuren. Uiteindelijk zal zich dit ook wreken, want de geschiedenis van dit land toont aan dat de voortdurende ergernis van de Vlamingen over het niet respecteren van afspraken, de motor is van een omvangrijk proces.

De spreker wijst er tot slot nog op dat de SARiV opmerkt dat Vlaanderen waarschijnlijk een bijdrage zal moeten leveren aan de periodieke rapportage over het IAO-verdrag. Klopt dat en hoe ziet de minister dat dan concreet?

De heer *Marc Hendrickx* sluit zich bij deze tussenkomst aan. Hij hoopt voorts dat de goedkeuring van dit verdrag, zoals de heer Roegiers al aangaf, een aansporing kan zijn om de grijze zone aan te pakken die vooral bij in Brussel gevestigde diplomatieke vertegenwoordigingen bestaat.

2.2.   *Antwoord van minister Philippe Muylers*

Minister *Philippe Muylers* wijst erop dat het IAO-verdrag, zoals al aangegeven, alleen wat de arbeidsbemiddeling betreft een Vlaamse bevoegdheid is. Dat neemt echter niet weg dat hij het ten volle eens kan zijn met de tussenkomsten, zowel over de opstelling van andere entiteiten als over het inhoudelijke aspect.

Wat de rapportering betreft, is het zo dat de IAO jaarlijks meldt waarover een rapportage wordt verwacht. De FOD WASO vraagt vervolgens aan de gewesten de nodige informatie en in Vlaanderen is het dan het DiV dat bij de betrokken administraties de vereiste gegevens opvraagt en nadien doorgeeft. De periodieke rapportering kan volledig worden ingepast in de al bestaande procedures rond IAO-verdragen.

3.   Stemming

3.1.   *Artikelsgewijze stemming*

De artikelen 1 en 2 worden eenparig aangenomen met 10 stemmen.

3.2.   *Stemming over het geheel*

Het ontwerp van decreet houdende instemming met het verdrag nr. 189 inzake waardig werk voor het huispersoneel, aangenomen door de Internationale Arbeidsconferentie in haar honderdste zitting in Genève op 16 juni 2011, wordt eveneens eenparig aangenomen met 10 stemmen.

Frank CREYELMAN,
voorzitter

Fatma PEHLIVAN,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

ABVV	Algemeen Belgisch Vakverbond
DiV	Departement internationaal Vlaanderen
FOD	Federale Overheidsdienst
IAO	Internationale Arbeidsorganisatie
SARiV	Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen
WASO	Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg